

Het Eerste Antwoord
Gijs van Oenen
22 oktober 2010

Wie is Geert?

Het doet er eigenlijk niet toe wie Geert is.

Geert is het nieuwe metonym voor gedogen, voor een eenmanspartij met massa-aanhang die een regering 'gedoogt'. Gedogen nieuwe stijl dan, dat eigenlijk *gijzelen* is. Want gedogen is iets dat traditioneel alleen van toepassing was op autoriteiten, die kleine groepen vagebonden hun gang laten gaan, onder dreiging dat ze ieder moment alsnog zouden kunnen ingrijpen.

Wat de PVV van Wilders doet is het omgekeerde: het is juist het groepje vrijbuiters dat de *autoriteiten* een vrijegeleide geeft – ook hier onder dreiging dat deze ieder moment ingetrokken kan worden.

Bijvoorbeeld als blijkt dat invloedrijke elementen binnen het landsbestuur niet meer de 'koning van Hispanje' eren, maar op het punt staan Soestdijk te verraden aan de blonde koning Karel XVI van Zweden en zijn gemalin Silvia, overigens net als onze koningin dochter van een Duitse vader.

Enfin, maar goed dat het patriottistische PVV-smaldeel dit hoogverraad in de kiem wist te smoren!

Wat is Geert, en zijn PVV? Zij vertegenwoordigen waar onze krijgshaftige ex-premier JPB in 2006 om vroeg: de VOC-mentaliteit!

De VOC: piraten in quasi-overheidsdienst, die erop uit varen om ergens een schat te veroveren en daarmee het Koninkrijk veiligstellen.

Nu hebben we nieuwe piraten, met een nieuwe schat, en een nieuwe VOC-mentaliteit.

Nieuwe piraten: de PVV, de Partij van de Vrijbuiters.

Een nieuwe schat: één komma vijf miljoen stemmen – en ze weten er nog meer te liggen!

Een nieuwe VOC-mentaliteit: ze leveren de schat alleen in bij het Koninkrijk, als *zij* de nieuwe poortwachters van het rijk mogen worden. Niemand erin zonder dat Geert het goed vindt!

En bevalt het Geert niet – mocht het land toch worden overstroomd door een tsunami van Antillianen, Kaapverdianen, Somaliërs, Moezelmannen, Turken, Hispanjers en, God verhoede, Zweden – dan kan hij altijd nog de heldhaftige actie van Van Speyk op de Schelde bij Antwerpen re-enacten, die liever dan de Belgen erdoor te laten, de boel de lucht in blies! Weg Schip van Staat! En welkom stemmen voor Geert!

De nieuwe poortwachters beloven ons te beschermen tegen de horden die naar hun inzien het koninkrijk dreigen te overlopen. Maar in feite zijn *zij* het die het Schip van Staat hebben gekaapt!

Ze zeggen dat het de moezelmannen zijn die een geheim plan hebben om de wereldheerschappij in handen te krijgen – dat zal nog lastig worden, want zo'n geheim plan hebben de joden natuurlijk ook! En volgens de Amerikaanse Tea Party ook de communisten – maar intussen zijn zij het zelf die de macht aan zich hebben getrokken. Dan wel niet in de wereld, maar in dat kleine koninkrijkje in het stuk moerasland tussen het vijandige België en verraderlijke Zweden.

Ik heb goed en slecht nieuws voor Geert, voor de brave strijders van de Partij voor het Vaderland, de PVV.

Het goede nieuws is dat er inderdaad een soort plan is om de macht over te nemen in het land, en dat heel Nederland zo langzamerhand in de greep is geraakt van deze nieuwe gevaarlijke leer. Net als die verraderlijke vreemdelingen heeft de nieuwe leer aanvankelijk een vriendelijk gezicht, maar pas later toont zij haar ware aard, en dreigt zij onze VOC-mentaliteit, onze koene dadendrang, te verlammen.

Het slechte nieuws is dat deze macht niet vreemd is, en allerm minst geheim. We kunnen haar dan ook niet naar een paspoort vragen, buiten de poorten houden, of van een sluier ontdoen.

Het is eerder andersom: de zelfbenoemde vrijbuiters proberen zelf deze invloed uit alle macht tot iets vreemds en oneigens te verklaren. Daarvoor gebruiken zij het begrip 'linkse kerk'.

Het metonym 'linkse kerk' staat voor alles waar het metonym 'Geert' niet voor staat: multiculturalisme, cultuur, maar bovenal: voor emancipatie.

Emancipatie betekent uiteindelijk namelijk dat je als individu, maar ook als samenleving, geen enkele 'vreemde macht' meer duldt. Zoals Bram de Swaan het ooit uitdrukte: onze samenleving is getransformeerd van een bevelshuishouding tot een onderhandelingshuishouding.

Dat wil zeggen: als moderne burger hoeven we ons op geen enkel terrein van het leven meer te gedragen volgens andere normen dan die waarover we zelf hebben kunnen meepraten. Dat is een bevrijding, maar tegelijk een last: we zijn nu overal zelf voor verantwoordelijk. Die last van onze eigen vrijheid drukt zo zwaar dat eronder dreigen te bezwijken en zo nu en dan weigeren te handelen conform onze eigen normen, ongeveer zoals een springpaard dat weigert voor een hindernis. We gaan dan stiekem 130 rijden waar 120 is toegestaan, of we trekken of eventjes niets aan van die berg normen waaraan de emancipatie ons bindt, die we dan graag wegzetten als vervelende 'regeltjes'.

De macht waarvan we ons proberen te bevrijden, het gevreesde plan dat ons leven zou gaan beheersen, is dus niet vreemd, maar juist iets wat we zelf in het leven hebben geroepen en waaraan we ons zelf hebben onderworpen.

Maar ook de overheid is niet meer iets 'vreemds'. Het enige wat zij doet is ons bijstaan in dit project van 'zelfonderwerping'.

Het gepraat over een 'kloof' tussen overheid en burger is dan ook niet veel verschillend van het gepraat over de vreemde horden die voor onze poorten zouden staan. Was het maar waar!, zou je in naam van de PVV-aanhang moeten zeggen. Was er maar vreemd gezag waarvan we ons konden bevrijden! Waren er maar vreemdelingen met geheime plannen die we zouden kunnen ontmaskeren! Was er maar een overheid die in de greep is van een 'linkse kerk', dan zouden we die kunnen sluiten!

Nee, het 'probleem' is dat de overheid juist geen vreemd gezag meer is. Zij vertegenwoordigt onze wil, getrouwer en meer omvattend dan ooit tevoren.

Des te frustrerender is het dan dat die overheid niet veel voor lijkt te stellen, en niet voor elkaar krijgt wat wij zogenaamd willen. Het gezag van de overheid is ons eigen gezag, maar tegelijk zijn wij te geëmancipeerd – te liberaal – om nog naar die overheid te luisteren.

Die ambigue combinatie frustreert de vrijbuiters onder ons en met die frustratie weten zij geen weg. De enige die daar schijnbaar een weg voor weet is Geert. In plaats van deze dubbelzinnigheid te ontkennen, affirmeert, of radicaliseert hij haar. Geert is tegelijkertijd de vertegenwoordiger van de volkswil, en een representant van een nieuwe, autoritaire vorm van gezag. Hij weet wat het volk wil, terwijl het volk dat zelf juist niet weet.

Geerts 'gedoogsteun' is een parodieus antwoord op de serieuze vraag naar de aard van nieuw gezag, in een tijdperk dat oud gezag niet meer aanvaard wordt, om de paradoxale reden dat het in wezen ons eigen gezag is, het gezag van moderne mondige mensen die het allemaal zelf mogen weten en zelf mogen zeggen. Stemmers op Geert doen alsof 'Den Haag' nog een 'vreemd' gezag vertegenwoordigt, waaraan men de eigen onvrede met de samenleving kan verwijten. Het probleem – ook en juist voor hen – is echter dat 'de staat' allang niets anders is dan een representatie van ons eigen, rationele en geëmancipeerde inzicht. De populistische afkeer richt zich tegen dit inzicht, maar daarmee dus in wezen tegen zichzelf. Dat is de moeizame waarheid waarmee de PVV, de Partij van de Vijand, worstelt: de vijand, dat ben je zelf.